

PvdA bijdrage begrotingsbehandeling 2015 7 november 2014 (gesproken tekst geldt)

De laatste begroting van deze Statenperiode is een natuurlijk moment om terug te kijken. En omdat deze begroting tegelijkertijd een brug slaat naar de nieuwe Statenperiode, ook de aftrap voor de komende 4 jaar. Ik zal me vandaag op beide fronten beperken. Enerzijds omdat we binnenkort het Verantwoordingsdebat hebben, waarin we terugkijken op de maatregelen en resultaten van deze coalitie; anderzijds omdat anderen verantwoordelijk worden voor de koers en richting in de komende jaren. Een dergelijke schakelbegroting vraagt een genuanceerde opstelling.

Er is deze periode een nieuwe provincie geboren. Niet alleen in beleid, in investeringen, maar ook in hoe beleid tot stand komt. Ik wil dat graag oude versus nieuwe politiek noemen. Wees gerust, dat heeft niets met leeftijd van politici te maken, niets met houdbaarheidsdata van mandaten, niets met de geschiedenis van een politieke partij en zeker niets met allerlei modieuze vormen die politiek zogenaamd dicht bij de burger zouden brengen. Ik ken nieuwe partijen die vanaf dag één al oud zijn. De tegenstelling tussen oude en nieuwe politiek heeft alles te maken met de wijze waarop besluiten in het politieke forum tot stand komen. Het heeft alles te maken met de rol van politici, en in wezen de rol van de overheid anno 2014. Om in de complexe buitenwereld de resultaten te boeken die wij met onze besluiten nastreven, moeten we allianties aangaan met partners in die buitenwereld. We moeten onze eigen positie en invloed relativeren, individuen en maatschappelijke organisaties serieus nemen, en samen de koers en agenda bepalen. Laat ik proberen dit met een voorbeeld toe te lichten: het verschil tussen de N280 en de Buitenring in Parkstad. Die laatste is van bovenaf ontwikkeld en vervolgens met veel politiek geweld naar beneden gedrukt. Er was maar een juist tracé en dat was het tracé van de tekentafel. *Gelukkig is er wel daarna van alles gebeurd. Met als gevolg een uitgebreid aan- en inpassingsplan voor natuurbehoud en natuurherstel.* dan de wijze waarop het nieuwe tracé van de N280 tot stand gekomen is. Bewoners, ondernemers, lokale politici, milieu- en natuurorganisaties en deskundigen hebben samen naar de mogelijkheden gekeken. Daarbij is een variant naar voren gekomen waarin nagenoeg iedereen zich kon vinden. Nagenoeg iedereen, met uitzondering van een aantal politici die kiezen voor een agenda waar dit samen niet op staat. De oprispingen van die politici, die ik niet oud, maar stokoud zou willen noemen, zijn zelfs voelbaar geweest tot in deze Staten. De PvdA ziet in de wijze van totstandkoming van het breed gedragen tracé voor de N280 een manifestatie van de nieuwe verhoudingen, van een nieuwe politiek. Een overheid die meer samen met inwoners wil doen kan niet op beslissende momenten als een grote broer daar staan en besluiten wat 'het beste voor u is'. Juist de grote sommen geld die wij investeren dragen overigens wel het risico in zich, dat er weer koninkrijkjes ontstaan.

De nieuwe trotse rol is ook zichtbaar in de investeringen

Onze financiële positie is zodanig dat wij in deze statenperiode liefst 450 miljoen aan nieuw beleid en beleidsintensivering hebben kunnen besteden. Dat heeft geleid tot tal van investeringen in bouwprojecten, infrastructuur, maar zeker ook leefbaarheid, cultuur en natuur. De provincie heeft daarmee een forse bijdrage kunnen leveren aan behoud van werkgelegenheid, denk aan NedCar, Maastricht Aachen Airport, aan impulsen in de bouw en de jeugdzorg. We hebben forse middelen vrijgemaakt ter ondersteuning van de gemeentelijke decentralisatie-opgaven. We zijn de meest duurzame provincie van Nederland. Deze massieve impuls in Limburg zou niet mogelijk zijn geweest zonder de Essent reserves. Geld dat door de Limburgers is opgebracht wordt op die manier ingezet voor de Limburgse samenleving. Maar de aanhoudende financiële en economische crisis was voor de PvdA aanleiding om naast de inzet van deze 450 miljoen ook te kiezen voor een offensief beleggingsbeleid. GS heeft opdracht om het provinciale vermogen van 1,1 miljard te beleggen in Limburg om verder te werken aan de versterking van de economisch structuur en het bevorderen van de werkgelegenheid. Belangrijke voorwaarde aan deze beleggingsopdracht was en is dat er voldoende financieel rendement behaald moet worden om met de opbrengsten de provinciale begroting in evenwicht te houden. Inmiddels is een derde tranche aan structuurversterkende projecten voorgesteld en goedgekeurd. Het zicht op het veilig stellen van voldoende rendement in de toekomst is nog niet hard te maken. En dat terwijl de risico's toenemen, onder andere veroorzaakt door een dalend provinciefonds, enige rentederving door het verplichte Schatkistbankieren, het nog niet inboeken van de onderhoudslasten van het groeiend provinciaal wegennet, en een stijgend risico op

lopende projecten. Als je deze risico's optelt vindt de PvdA dan ook dat er een pas op de plaats gemaakt moet worden met structuurversterkende projecten waar onvoldoende of geen financieel rendement op behaald kan worden. *Op deze wijze zorgen we in elk geval voor voldoende manoeuvreerruimte in de volgende Statenperiode.* Verder willen wij een overzicht ontvangen van de gelden die de Universiteit Maastricht steekt in de nieuwe tranche structuurversterkende projecten. In hoeverre is hier sprake van budgetverschuivingen dan wel nieuw geld?

Zijn er nog Losse schakels

In de begroting is € 3,6 mln. opgenomen voor visievorming en instrumentontwikkeling in de volkshuisvesting. Wij plaatsen vraagtekens bij nut en noodzaak van verdere visievorming. Liever zien wij het geld terug in concrete maatregelen met meetbare resultaten.

Kijk liever wat grondiger naar de regelingen die we nu al hebben. Ik wijs op de subsidieregeling voor scholen, sportcomplexen en verenigingen, die vanwege regeltechnische en bureaucratische hindernissen niet optimaal functioneert. Hetzelfde geldt voor de regeling voor goedkope leningen voor bedrijven die met duurzaamheid aan de slag willen, de LEF regeling. Het gebruik en het resultaat blijft achter bij de verwachtingen. Besteed daar tijd, energie en geld aan, en niet aan wéér een nieuwe visie. Wij willen uiterlijk een aanpassing van beide regelingen, uiterlijk 1 januari, en zullen afhankelijk van de antwoorden in de tweede termijn hiertoe een motie indienen.

Diezelfde proactieve en concrete houding verwachten wij in het sociaal domein. Uitgangspunt van de gedecentraliseerde WMO is om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. De volksuniversiteiten ontwikkelen pilots om hun aanbod uit te breiden naar zelfstandig wonende ouderen. Daarbij hebben ze financiële ondersteuning nodig. Bent u bereid te onderzoeken welke provinciale mogelijkheden er zijn om deze financiële ondersteuning te bieden?

In het kader van de nieuwe participatiewet krijgen gemeenten een stevige opgave om de huidige en nieuwe WSW-populatie zoveel mogelijk onder te brengen in het reguliere bedrijfsleven. De verkoop van bedrijfsonderdelen van WOZL bijvoorbeeld verloopt voorspoedig, voor zover het bedrijfsonderdelen betreft die economisch van waarde zijn. De echte opgave zal liggen bij de bedrijfsonderdelen die economisch minder van waarde zijn. Wij vragen om een notitie waarin aangegeven wordt op welke wijze provincie en gemeenten samen kunnen werken om deze klus op een verantwoorde wijze te klaren. Hetzelfde vragen wij voor de haperende aansluiting tussen toeristische bedrijven en culturele instellingen. Op welke wijze kan de provincie een bijdrage leveren om deze potentieel profijtelijke samenhang te bevorderen?

De decentralisatie is een immense opgave en vanuit het middenbestuur kunnen en moeten we ondersteunen daar waar kan. In de provincie is een groot potentieel aan mensen, 50+ en 60+, sommige werkzoekend, met een kostbare schat kennis en ervaring. Wij willen dat deze ervaring ter beschikking komt van gemeenten en dienen daartoe een motie in waarbij we de resterende 1 miljoen uit de Human Capital Agenda hiervoor willen bestemmen.

Begin 2014 is ons de analyse van relevante ontwikkelingen voor wat betreft sport en bewegen aangereikt. In deze analyse zijn conclusies en aanbevelingen gedaan. In de begroting wordt aangegeven dat nog voor het einde van deze statenperiode een herijking van het beleidskader sport zal plaatsvinden, mede gebaseerd op de analyse. Tegelijkertijd zijn er geen middelen gereserveerd. *Het samenwerken tussen gemeenten, sportbonden, sportverenigingen en de provincie is een must om de uitvoering op het gebied van sport en ruimte te laten slagen.* Zonder procesmiddelen en zonder visies die op elkaar afgestemd zijn is de slagingskans zeer gericht. Hoe denkt het College deze opgave nog voor maart 2015 te realiseren zonder procesgeld? Wij stellen voor dat u hiervoor gelden reserveert.

In antwoord op onze schriftelijke vragen over kans op sport voor ieder kind heeft GS aangegeven dat bij eventuele financiële tekorten bij Jeugd Sportfonds Limburg voor een oplossing gezorgd zal worden. Kunt u aangeven of én welke gesprekken hebben plaatsgevonden met het bestuur van JSFL? En met welk resultaat?

De uitvoering van tal van projecten gericht op het vergroten van de sociale veiligheid en verkeersveiligheid van fietsers en voetgangers staat onder druk. De PvdA acht dit onverantwoord. Daarom zullen wij in een wijzigingsvoorstel het College opdracht geven om in samenspraak met de gemeenten de top 5 van 'blackspots' op beide aspecten samen te stellen en zo spoedig mogelijk tot uitvoering over te gaan.

11 Jaar geleden is met de Rabobank een overeenkomst afgesloten ter financiering van de sloop van leegstaande varkensstallen. Er is voor € 36,3 miljoen aan sloopvergoedingen uitbetaald, te financieren uit de verkoop van bouw kavels. Het is bedroevend te moeten vaststellen dat in 2013 maar één bouw kavel is verkocht. De PvdA heeft zich al vaker afgevraagd hoe lang nog hiermee doorgaan? Betwifteld moet worden of de prijsverlaging van de grond veel zoden aan de dijk zal zetten. Hoe ziet het College de toekomst van deze regeling? Ook hebben wij er behoefte aan nader geïnformeerd te worden over de concrete gevolgen van de beëindiging van de Ruimte voor Ruimte regeling per 1 juli 2015.

De zekere komst, enkele jaren geleden, van een siliciumfabriek voor zonnecellen op Chemelot, zou niet alleen Zuid-Limburg op het gebied van zonne-energie op de kaart zetten, maar ook zeker 350 en wellicht 1.000 banen opleveren. Sindsdien is het oorverdovend stil rond dit project. Wij hebben sterk de indruk dat de provincie en LIOF de toegekende middelen als oninbaar kunnen afboeken. Wat is te verwachten van het uitstel van de terug te vorderen leningen tot 1 september 2015? *Niet voor niets dat er een voorziening getroffen is van € 2,5 miljoen. Onze fractie wil graag geïnformeerd worden over de laatste ontwikkelingen. In welke mate is LIOF betrokken bij de financiering van dit project?*

Ik kom toe aan de laatste losse eindjes, maar zeker niet de geringste: hoe staat het met de Mijnschade? Het is zo stil. De compensatie die nu van het Rijk komt is magertjes, onvoldoende, welke stappen zet u om te zorgen dat onze inwoners gecompenseerd worden voor de schade aan huis en haard?

Het realiseren van een robuuste verbinding van de grote natuurgebieden Heuvelland en Midden-Limburg tussen Schinnen en Nuth is een hele belangrijke. Hoe kunt u deze kwaliteit geven en bespoedigen.

Tot slot wil ik, zoals ik gewoonlijk doe, mijn dank uitspreken aan u allen voor het constructieve en uitdagende debat de afgelopen jaren, aan de griffie voor hun toewijding en ondersteuning, aan de ambtelijke organisatie voor de gedegen beleidsvoorbereiding, aan het College voor het goede werk, en onze bodes voor hun niet aflatende goede zorgen.

Weike Medendorp
Fractievoorzitter PvdA Limburg